

OBLÉHÁNÍ BRNA

(2. část)

Co si tam tenkrát řekli? Možná, že toto: „Otče Martine, jsem rád, že tu jsem teď zase s vámi. Brno má dva velitele, nejsem to jen já, jste to také vy. Myslí, že bez vás bychom už dávno Švédům, kteří mají velkou přesilu v počtu vojáků i ve výzbroji, podlehli.“

„A já si myslím, pane plukovníku, že bez vás bychom to prohráli už první den, kdy sem letos Švédové přišli.“

„Ano, kdo ví? A kdo ví, jak to bude zítra? Moji zvědové hlásí, že Švédové do toho dají všechno. Buď prorazí na nějakém místě hradby, dostanou se do města a dobytou ho, anebo se jim to nepovede a pak odtáhnou. Jak to asi dopadne? Co myslíte?“

„Jak to zítra dopadne? To nevím. Ale ví to Bůh. A jistě ví, že my jsme ten boj nezačali, my se jen bráníme. Nechceme nic jiného než to, aby-

chom ve svém městě mohli zase pokojně žít. Za to se budu taky ještě v noci modlit, jak jsem to dělal dosud. Věřím, že nám Bůh pomůže. Ale je to na něm. My se musíme snažit, ten hlavní je však On. A také Panna Maria, k té se rovněž modlím.“

„Máte pravdu, Otče Martine, hlavní je On. Ale my se musíme také snažit, jak jste řekl. Můžete mi dát požehnání?“

„Ano, to rád udělám. Dám vám požehnání a pomodlím se za vás. Modlete se také vy za mě, i já to potřebuji.“

Možná si řekli něco úplně jiného. Jisté však je, co Jean Louis Raduit de Souches pověděl o Martinu Středovi o pár let později:

„Zdá se, že obráncům při obléhání Brna dodávaly sílu vroucí modlitby a posty pátera Středy, jimiž přinášel sílu z nebe pro ochranu a bezpečnost obležených, takže nepřítel sám nakonec nahlédl, že duch města je nezlomný a že pochází z jakési nadzemské ochrany. Kdykoliv jsem měl během onoho obranného boje aspoň trochu volnou chvíli od obtížnějších povinností, využil jsem ji k návštěvě Otce Martina a k rozhovoru s ním. Vždy jsem si od něho odnášel útěchu a vnitřní pokoj.“

Druhý den, na svátek Panny Marie Nanebevzaté, 15. srpna 1645, Švédové skutečně znovu na Brno zaútočili. Ať dělali, co dělali, nedobyli ho, a pak skutečně odtáhli. Poslední koule vypálená z největšího švédského děla prý dopadla k nohám Martina Středy a tam se zastavila (takhle je to vidět i na podstavci se sochou Martina Středy, která dnes stojí v Brně před jezuitským kostelem). Městská rada pak v Brně o několik let později, vydala a zapsala toto svědectví:

„Není pochyb, že on (Martin Středa) s Boží pomocí zachránil město Brno a celou vlast, protože její osud závisel na osudu města Brna.“

Zajímavé je také to, že tihle dva, kteří k sobě měli tak blízko při obraně Brna v 17. století, jsou si blízcí i po celá další století až dodnes, a to místy, kde jsou pochováni. Martin Středa odpočívá v brněnském jezuitském kostele Nanebevzetí Panny Marie, Jean Louis Raduit de Souches v kostele sv. Jakuba, vzdáleném asi sto metrů.

Známa a populární je pověst o tom, že švédský generál Torstenson se rozhodl dobýt Brno 15. srpna 1645 nejpozději do poledne, a pokud se mu to nepodaří, pak se svým vojskem odtáhne. Jenže Brňané se o tom dověděli, začali zvonit poledne v kostele u svatého Petra a Pavla už v jedenáct hodin, kdy se ještě bojovalo, načež Švédové při zvuku znejících zvonů dobývání ukončili.

Jestli to tak bylo opravdu, těžko s jistotou říct. Ale jak známe Brňáky, je jim to podobné. Od té doby se až dodnes zvoní po-

ledne v brněnské katedrále na Petrově už v jedenáct hodin, což je milá připomínka slavných statečných obránců Brna z roku 1645 a jeho neslavného dobývání švédským vojskem.

Ilustrace: Helena Filčíková

ELIZEUS

OTEC BEDŘICH HORÁK,
BIBLISTA

Prorok s autoritou i u králů

Jistě každý z nás zná zázrak rozmnožení chlebů, který učinil Ježíš, když jeho posluchači ve velkém množství pociťovali po jeho kázání hlad a jen těžko by sháněli obživu po okolních vesnicích, jak to navrhovali apoštolové.

Ježíš ale nebyl jediný, kdo podobný zázrak učinil. Ve Starém zákoně čteme ve Druhé knize královské o tom, jak v době hladu prorok Elizeus (nebo podle hebrejského textu Eliáša – takto i v Českém ekumenickém překladu) nasýtil lid v počtu 100 mužů, patrně své prorocké žáky, 20 ječnými chleby, které mu přinesl jeden nejmenovaný člověk.

Jeho příběh se odehrává ve 2. polovině 9. stol. př. Kr. Začalo to tím, že Hospodin na hoře Chorebu přikázal Eliášovi: „Elizea, syna Šafatova z Abel-mechola, pomaž za proroka místo sebe“ (1Král 19, 16). Eliáš ho našel, jak oře a před ním 12 spřežení. Šel k němu a hodil mu na ramena svůj plášť. Elizeus se za ním rozběhl a vyžádal si ještě dovolení rozloučit

se polibkem s rodiči. Eliáš mu řekl: „Jdi a vrať se; co jsem ti měl učinit, to jsem udělal.“ Elizeus se obrátil, vzal spřežení býků a zabil je. Maso uvařil na dříví z jejich jha a dal je lidu k jídlu. Nato vstal a šel za Eliášem jako jeho služebník a brzy nato se stal jeho pokračovatelem. Při Eliášově nanebevzetí žádal, ať na něj spočine dvojnásobný díl jeho ducha. Elizeus byl vyslyšen a poté se ujal svého úkolu.

Jeho působení probíhá za vlády několika králů, se kterými se dokonce osobně stýká

a zasahuje do jejich života. Nejsou to jen králové severního království Izraele, kde je jeho domovina, ale i judští a aramejsí

(dnešní Sýrie). Tito králové ho nejen uznávají, ale dokonce se ho i bojí. Svou morální autoritou a požehnáním zaštil státní převrat vedený generálem Jehuem proti králi Achabovi a jeho manželce Jezábel, kteří neblaze prosluli při pronásledování Elizeova učitele, proroka Eliáše.

Před jeho smrtí ho navštívil s pláčem izraelský král Joáš a nazval ho vozatajem (tím, kdo řídí vůz tažený spřežením) Izraele, čímž trefně vystihl jeho význam. Elizeus mu zároveň skrze šípy, které měl vystřelit, předpověděl i dobré výsledky bojů s Aramejci. Kdyby jich však vystřelil více a pečlivěji, mohl si zajistit lepší úspěchy.

Kromě již zmíněného rozmnožení chlebů vykonal Elizeus další divy. Ještě před tímto rozmnožením přidáním mouky zabránil otravě prorockých žáků z polévky z jedovatých bylin. Uzdravil také vodu, že do ní přidal sůl, či pomohl najít a vylovit utopenou sekuru. Mezi Elizeovými zázraky je také pro nás i jedna taková těžce stravitelná záležitost: malí chlapci se posmívali Elizeově lysině, on je proklel, přišly dvě medvědice a roztrhaly 42 dětí. Vyznívá to hodně kruté, ale o to výrazněji je poučení, že se nelze vysmívat bez negativních důsledků. Jedné vdově v její tísnivé finanční situaci Elizeus vyprosil u Boha, aby z její malé baňky s trochou oleje neubývalo, dokud měla možnost plnit nádoby, které si vypůjčila. Olej pak prodala, a tak splatila dluh. Dalším zázrakem bylo, že neplodné Šunemance vyprosil početí syna. Dítě vyrostlo v chlapce, který předčasně zemřel. Tehdy ho Elizeus vzkřísil a vrátil jeho matce. Bible

dál uvádí (a později zmiňuje tuto událost i sám Ježíš) zázračné uzdravení Aramejce Námana z malomocenství po splnění Elizeova příkazu, aby se sedmkrát ponořil do Jordánu. Uzdravení je projevem toho, že Hospodinova moc sahá i mimo Izrael vůči jiným národům. Náman si po uzdravení odvezl ze zaslíbené země hlínu, aby se na ní modlil doma k Hospodinu.

O Elizeově životě ve službách Bohu i lidu je možné si přečíst ve Druhé knize královské v kapitolách 2–13. Může nás inspirovat jeho odhodlání k takové službě. I my můžeme skrze skutky lásky konat zázraky, i když nebudou tak zřetelné jako u Elizea.

Foto: Krist, Jinnam - Adobe stock